

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.007.02.2020

Pani
Edyta Witka-Jeżewska
Pomorski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Gdańsku
ul. Trakt św. Wojciecha 293
80-001 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i poużytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku, ul. Trakt św. Wojciecha 293, 80-001 Gdańsk (dalej: „Inspektorat”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edyta Witka-Jeżewska, Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, od 1 września 2017 r. (dalej: „Wojewódzki Inspektor”) W okresie objętym kontrolą do 18 maja 2016 r. powyższe stanowisko zajmował Zbigniew Macczak, a od 19 maja 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r. obowiązki Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska pełnił Radosław Rzepecki.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami użytkowymi i opakowaniowymi.2. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych.3. Nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem odpadów i przetwarzaniem na terytorium kraju przywożonych odpadów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 27 sierpnia 2020 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/78/2020 z 26 maja 2020 r.2. Renata Jabłonowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/77/2020 z 26 maja 2020 r. <p>(akta kontroli str. 1-9)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wojewódzki Inspektor wykonywał zadania określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska³ na podstawie opracowanych rocznych planów pracy. W latach 2016-2019 prawidłowo i rzetelnie przeprowadzono ujęte w planach pracy Inspektoratu kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o: recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach oraz gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Wojewódzki Inspektor wydawał zarządzenia pokontrolne. Wywiązywał się również z obowiązku przeprowadzenia raz w roku kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Wojewódzki Inspektor zaplanował i zrealizował również kontrole podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych oraz zbierających odpady komunalne, a także podejmował stosowne działania w przypadku stwierdzonych

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 995, ze zm.).

naruszeń. Monitorował występowanie na terenie województwa pomorskiego pożarów miejsc deponowania odpadów i podejmował działania zapobiegawcze.

Wojewódzki Inspektor realizował kontrole planowe i pozaplanowe podmiotów prowadzących odzysk lub unieszkodliwienie odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Przedkładał, na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: „GIOŚ”), rzetelne informacje dotyczące spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty zaangażowane w system transgranicznego przemieszczania odpadów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niepodjęcia działań w celu pociągnięcia do odpowiedzialności, przewidzianej w art. 31a ust. 1 pkt 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu pojazdów, który nie poinformował Wojewódzkiego Inspektora o zakresie wykonania zarządzenia pokontrolnego wydanego po kontroli przeprowadzonej w 2018 r.,
- nierzetelnego sporządzenia przez Inspektorat zbiorczej informacji (o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach⁴), o wynikach kontroli przedsiębiorców wpisanych do rejestru, o którym mowa w ustawie o odpadach⁵, skontrolowanych w 2017 r.,
- nieterminowego przekazania GIOŚ trzech zbiorczych informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (za lata 2016, 2017 i 2018),
- nieterminowego przekazania GIOŚ sześciu informacji dotyczących przestrzegania przepisów o ochronie środowiska przez prowadzących działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, przekazywanych w trybie art. 5 ust. 2 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów⁶.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarującymi odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą Inspektorat, w porozumieniu z Wojewodą Pomorskim⁸, opracowywał roczne plany pracy Inspektoratu w województwie. W latach 2016-2019 zaplanowano łącznie 189 kontroli (plany po zmianach) w podmiotach gospodarujących odpadami użytkowymi⁹ i odpadami opakowaniowymi, z tego:

- 62 w 2016 r. (13 w podmiotach objętych przepisami o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, dwie – w podmiotach objętych przepisami o bateriach i akumulatorach, 35 – w podmiotach objętych przepisami o recyklingu

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2019 r. poz. 521, ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.).

⁶ Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1162, ze zm.).

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

⁹ Odpady użytkowe to odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpady zużytych baterii i akumulatorów, pojazdy wycofane z eksploatacji.

- pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz 12 – w podmiotach objętych przepisami o gospodarowaniu opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi),
- 53 w 2017 r. (odpowiednio: 19, 12, jedną i 21),
 - 38 w 2018 r. (11, sześć, siedem i 14),
 - 36 w 2019 r. (pięć, 13, sześć i 12).

Ww. podmioty zakwalifikowano do kategorii ryzyka od I do V (pod względem uciążliwości dla środowiska), przy czym – jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora – zakłady V kategorii nie muszą być ujmowane w planach kontroli, a decyzja o dodaniu ich do planu podejmowana jest indywidualnie przez Inspektorat w zależności od potrzeb.

W latach 2016-2019 Inspektorat przeprowadził łącznie 188 kontroli planowych w ww. podmiotach gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi, z tego: 61 w 2016 r., 53 w 2017 r., 38 w 2018 r. i 36 w 2019 r. Nieprzeprowadzenie jednej kontroli w 2016 r. spowodowane było zawieszeniem działalności gospodarczej przez właściciela zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (z przyczyn zdrowotnych).

Badanie pięciu losowo wybranych kontroli planowych wykazało, że w każdym przypadku sporządzono protokół kontroli w ostatnim dniu kontroli.

W latach 2016-2019 Inspektorat przeprowadził łącznie 67 kontroli pozaplanowych, z tego: 13 w 2016 r., 19 w 2017 r., 16 w 2018 r. i 19 w 2019 r. Badanie pięciu z tych kontroli (losowo wybranych) wykazało, że przyczyną ich podjęcia były wnioski osób fizycznych skarżących się na nielegalny demontaż pojazdów, na uciążliwą działalność stacji demontażu (w dwóch przypadkach), wnioski o wydanie zaświadczenia w zakresie spełniania wymogów ochrony środowiska (w dwóch przypadkach) oraz wniosek Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska dotyczący domniemania wprowadzenia do obrotu sprzętu elektrycznego i elektronicznego na rynek krajowy bez uzyskania wpisu do rejestru. Zakres ww. kontroli obejmował m.in. przestrzeganie przepisów ustaw: o odpadach, o recyklingu pojazdów¹⁰, o zużytych sprzęcie¹¹, o gospodarce opakowaniami¹². W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 10-303, 763, 766-767)

W latach 2016-2019 Inspektorat nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących podmioty funkcjonujące na rynku recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów oraz gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że nie podejmowano kontroli krzyżowych, ponieważ nie występowały okoliczności i nieprawidłowości, które wskazywałyby na zastosowanie takiego rozwiązania, a stwierdzone w toku czynności kontrolnych nieprawidłowości dotyczyły głównie prowadzenia ewidencji odpadów oraz sprawozdawczości kierowanej do Marszałka Województwa Pomorskiego (dalej: „Marszałek”).

(akta kontroli str. 303, 398, 516, 573, 687, 690)

1.2. Z danych dostępnych w Inspektoracie wynikało, że w latach 2016-2019 (według stanu na koniec roku), w systemie gospodarowania pojazdami wycofanymi

¹⁰ Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1610, ze zm.).

¹¹ Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1895, ze zm.).

¹² Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114, ze zm.).

z eksploatacji, na terenie działania Inspektoratu funkcjonowali przedsiębiorcy: prowadzący stacje demontażu¹³, prowadzący punkty zbierania pojazdów¹⁴, prowadzący strzępiarki¹⁵ oraz od 2019 r. – wprowadzający pojazdy¹⁶.

W badanym okresie Inspektorat przeprowadził łącznie 49 kontroli planowych i 24 pozaplanowych w podmiotach korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska¹⁷ w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, w tym:

- prowadzących stacje demontażu: 65 kontroli (48 planowych i 17 pozaplanowych);
- prowadzących punkty zbierania pojazdów: cztery kontrole pozaplanowe;
- wprowadzających pojazdy: trzy kontrole pozaplanowe;
- prowadzących strzępiarki: jedna kontrola planowa.

(akta kontroli str. 303-331)

Z badania dokumentacji kontroli, przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu, u przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu¹⁸ wynikało, że w ramach kontroli sprawdzano ich wywiązywanie się z obowiązków określonych w rozdziale 4 ustawy o recyklingu pojazdów. Kontrole te obejmowały m.in. następujące zagadnienia: przekazywanie zużytych baterii i akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych zbierającemu lub prowadzącemu zakład przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów, niszczenie/unieważnienie dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu oraz tablic rejestracyjnych, wydawanie zaświadczeń o demontażu pojazdu, przyjęciu niekompletnego pojazdu, osiąganie poziomu odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji. W wyniku dwóch kontroli pracownicy Inspektoratu stwierdzili nieprawidłowości. Wydano zarządzenia pokontrolne, przy czym w jednym przypadku przedsiębiorca nie poinformował Inspektoratu o zakresie podjętych działań służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniu nieprawidłowości. Inspektorat poprzestał na przesłaniu w kwietniu 2019 r. monitu do ww. przedsiębiorcy.

W ww. okresie inspektorzy przeprowadzali również, na wniosek Marszałka, kontrole w zakresie spełniania wymagań dla stacji demontażu przed wydaniem pozwolenia, o którym mowa w art. 40 ustawy o recyklingu pojazdów. Badanie dokumentacji pięciu losowo wybranych kontroli wykazało, że Inspektorat pozytywnie zaopiniował spełnianie wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska przez instalacje – stacje demontażu pojazdów.

Z badania dokumentacji kontroli, przeprowadzonej przez pracowników Inspektoratu, u przedsiębiorcy prowadzącego strzępiarkę (na terenie działania Inspektoratu tylko jeden i ten sam przedsiębiorca prowadził strzępiarkę) wynikało, że w ramach kontroli sprawdzano wywiązywanie się ww. przedsiębiorcy z obowiązków określonych w rozdziale 6 ustawy o recyklingu pojazdów. Kontrolą objęto następujące zagadnienia: wykonanie próby strzępienia odpadów, złożenie sprawozdania, oględziny procesu strzępienia, a także miejsca magazynowania odpadów. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³ 38 w 2016 r., 40 w 2017 r., 41 w 2018 r. i 46 w 2019 r.

¹⁴ 13 w 2016 r., 14 w 2017 r., 13 w 2018 r. i 13 w 2019 r.

¹⁵ Jeden w 2016 r., 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

¹⁶ Trzech wprowadzających pojazdy w 2019 r. (brak danych w latach 2016-2018).

¹⁷ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219).

¹⁸ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2016-2019.

Badanie dokumentacji kontroli pozaplanowych, przeprowadzonych na wniosek starostów, u przedsiębiorców: prowadzących punkty zbierania pojazdów¹⁹ (w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska przez punkt zbierania pojazdów) i wprowadzających pojazdy²⁰ (w zakresie przestrzegania przez podmiot wymagań wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów), wykazało, że w wyniku kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa.

(akta kontroli str. 332-397)

1.3. W latach 2016-2019 (według stanu na koniec roku) liczba zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego funkcjonująca na terenie działania Inspektoratu wynosiła: osiem w 2016 r., po siedem w 2017 r. i 2018 r. oraz pięć w 2019 r. W przypadku pozostałych podmiotów objętych przepisami ustawy o zużyтым sprzęcie, Inspektorat posiadał wiedzę, że w ww. okresie funkcjonowały podmioty: wprowadzające sprzęt²¹, prowadzące działalność w zakresie recyklingu²², prowadzące działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku²³ oraz zbierające zużyty sprzęt²⁴. Nie było autoryzowanych przedstawicieli ani organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W badanym okresie Inspektorat przeprowadził łącznie 47 kontroli planowych i siedem pozaplanowych w podmiotach korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w tym:

- wprowadzających sprzęt: 17 kontroli (13 planowych i cztery pozaplanowe);
- prowadzących zakład przetwarzania: 26 kontroli planowych;
- zbierających zużyty sprzęt: dziewięć kontroli (sześć planowych i trzy pozaplanowe);
- prowadzących działalność w zakresie recyklingu: jedna kontrola planowa;
- prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku: jedna kontrola planowa.

(akta kontroli str. 398-417, 423)

Inspektorat zrealizował obowiązek przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli wszystkich zakładów przetwarzania, zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o zużyтым sprzęcie, a wyniki tych kontroli (w postaci opisowej i tabelarycznej) przedstawiał szczegółowo w corocznych informacjach z działalności Inspektoratu przekazywanych do GIOŚ. Badanie dokumentacji z kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania²⁵ wykazało, że kontrolą obejmowano przede wszystkim spełnianie wymogów technicznych (art. 50 i 51 ustawy o zużyтым sprzęcie) oraz sposób magazynowania i przetwarzania zużytego sprzętu, a także wywiązywanie się ww. podmiotów m.in. z obowiązku przeprowadzenia rocznego audytu zewnętrznego, nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych od zbierającego zużyty sprzęt, uzyskania wpisu do rejestru oraz składania wymaganych sprawozdań.

Z badania dokumentacji kontroli, przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu, w podmiotach wprowadzających sprzęt²⁶ oraz prowadzących recykling

¹⁹ Badaniem objęto cztery kontrole pozaplanowe (tj. 100%) przeprowadzone w latach: 2016-2018.

²⁰ Badaniem objęto trzy kontrole pozaplanowe (tj. 100%) przeprowadzone w 2019 r.

²¹ 11 w 2016 r., 16 w 2017 r., 21 w 2018 r. i 21 w 2019 r.

²² Jeden podmiot w: 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

²³ Jeden podmiot w: 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

²⁴ Dziesięć w 2016 r., 17 w 2017 r., 18 w 2018 r. i 18 w 2019 r.

²⁵ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2017-2019.

²⁶ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2016-2018.

lub inny niż recykling procesy odzysku²⁷ wynikało, że podmioty wprowadzające sprzęt część obowiązków określonych w ustawie o zużyтым sprzęcie wykonywały za pośrednictwem organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego (art. 11 ust. 1 ww. ustawy). Kontrole te obejmowały m.in. następujące zagadnienia: oznakowanie sprzętu symbolem selektywnego zbierania, umieszczanie numeru rejestrowego na fakturach i innych dokumentach, prowadzenie dodatkowej ewidencji obejmującej informacje o masie wprowadzonego do obrotu sprzętu, uzyskanie wpisu do rejestru, a w przypadku recyklerów – oględziny procesu recyklingu/odzysku oraz miejsca magazynowania odpadów.

W ww. kontrolach pracownicy Inspektoratu nie stwierdzili naruszeń przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie.

(akta kontroli str. 418-419)

1.4. Z danych dostępnych w Inspektoracie wynikało, że w latach 2016-2019 (według stanu na koniec roku), w systemie gospodarowania bateriami i akumulatorami, na terenie działania Inspektoratu funkcjonowały podmioty: wprowadzający baterie lub akumulatory²⁸ oraz zbierający zużyte baterie lub zużyte akumulatory²⁹. Inspektorat nie posiadał danych dotyczących podmiotów prowadzących miejsca odbioru oraz podmiotów pośredniczących. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika m.in., że w przypadku tych podmiotów rejestry dostępne dla Inspektoratu nie zawierały danych, z których można było skorzystać (rejestr prowadzony wcześniej przez GIOŚ również nie zawierał danych podmiotów prowadzących miejsca odbioru zużytych baterii i akumulatorów, jak i podmiotów pośredniczących). Wojewódzki Inspektor wyjaśniła także, iż realizacja art. 2 ust. 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, w zakresie ustawy o bateriach i akumulatorach, polegała m.in. na sprawdzeniu wprowadzających baterie i/lub akumulatory, wpisanych do rejestru (w latach 2016-2018 prowadzonego przez GIOŚ) w kontrolach planowych. Prowadzono również kontrole planowe i interwencyjne (doraźne) podmiotów prowadzących zbieranie zużytych baterii i/lub akumulatorów. Nie prowadzono kontroli podmiotów prowadzących przetwarzanie zużytych baterii i/lub akumulatorów, ponieważ dla województwa pomorskiego w latach 2016-2019, w rejestrze prowadzonym przez GIOŚ, taki podmiot nie występował. W okresie tym nie wpłynęła również żadna skarga na działalność w takim zakresie.

(akta kontroli str. 516-527, 773-777)

Na terenie działania Inspektoratu nie było zakładów przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów.

W badanym okresie Inspektorat przeprowadził łącznie 33 kontrole planowe i cztery pozaplanowe w podmiotach korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach, w tym:

- wprowadzających baterie lub akumulatory: 12 kontroli (10 planowych i dwie pozaplanowe);
- zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory: 25 kontroli (23 planowe i dwie pozaplanowe).

(akta kontroli str. 516, 773-777)

Z badania dokumentacji kontroli przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu, w podmiotach:

²⁷ Badaniem objęto dwie kontrole (tj. 100%) przeprowadzonych w 2017 r.; na terenie działania Inspektoratu nie było organizacji odzysku sprzętu.

²⁸ Siedem w 2016 r., 11 w 2017 r., 14 w 2018 r. i 15 w 2019 r.

²⁹ Osiem w 2016 r., 10 w 2017 r., 12 w 2018 r. i 21 w 2019 r.

- wprowadzających baterie lub akumulatory³⁰ wynikało, że sprawdzano wywiązywanie się z obowiązków określonych w ustawie o bateriach i akumulatorach. Kontrole te obejmowały m.in. następujące zagadnienia: umieszczanie numeru rejestrowego na dokumentach związanych z obrotem bateriami i akumulatorami, umowy zawarte ze zbierającym zużyte baterie lub zużyte akumulatory (dotyczy przenośnych baterii lub akumulatorów) oraz z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, osiąganie poziomów zbierania, prowadzenie ewidencji, sporządzanie sprawozdań i finansowanie publicznych kampanii edukacyjnych;
- zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory³¹ wynikało, że sprawdzano wywiązywanie się z obowiązków m.in.: przekazania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów prowadzącemu zakład przetwarzania, prowadzenia ewidencji, sporządzania sprawozdań i zaświadczeń, o których mowa w art. 59a ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach, a także oględziny miejsca magazynowania odpadów.

W ww. kontrolach pracownicy Inspektoratu nie stwierdzili naruszeń przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach.

(akta kontroli str. 528-529)

1.5. Z danych dostępnych w Inspektoracie wynikało, że w latach 2016-2019 (według stanu na koniec roku), w systemie gospodarowania opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, na terenie działania Inspektoratu funkcjonowali przedsiębiorcy: prowadzący recykling odpadów opakowaniowych³², prowadzący inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych³³, wprowadzający produkty w opakowaniach³⁴ oraz organizacje odzysku opakowań³⁵.

W badanym okresie Inspektorat przeprowadził łącznie 59 kontroli planowych i 32 pozaplanowe w podmiotach korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, w tym:

- wprowadzających produkty: 85 (55 planowych i 30 pozaplanowych);
- prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych: cztery (dwie planowe i dwie pozaplanowe);
- organizacjach odzysku opakowań: dwie planowe.

(akta kontroli str. 573-598)

Z badania dokumentacji kontroli, przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu, u przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach³⁶ oraz prowadzących recykling lub inny proces odzysku odpadów opakowaniowych³⁷ wynikało, że w ramach kontroli sprawdzano wywiązywanie się ww. przedsiębiorców z obowiązków określonych w ustawie o gospodarce opakowaniami. Kontrole te obejmowały m.in. następujące zagadnienia: zapewnienie odzysku odpadów opakowaniowych (obowiązek ten wprowadzający produkty wykonywali za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań, zgodnie z zawartymi umowami), prowadzenie ewidencji, sporządzanie sprawozdań, a także magazynowanie

³⁰ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2017-2019.

³¹ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2017-2019.

³² Sześć w 2016 r., dziewięć w 2017 r., 11 w 2018 r. i 13 w 2019 r.

³³ Jeden w 2016 r. oraz dwa w: 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

³⁴ 15 w 2016 r., 27 w 2017 r., 20 w 2018 r. i 26 w 2019 r.

³⁵ Dwa w: 2016 r., 2017 r. i 2018 r. oraz jeden w 2019 r.

³⁶ Badaniem objęto pięć losowo wybranych kontroli przeprowadzonych w latach 2017-2019.

³⁷ Badaniem objęto cztery kontrole: dwie planowe i dwie pozaplanowe (tj. 100%), przeprowadzone w latach 2017-2018.

odpadów. Z kolei kontrole przeprowadzone w organizacjach odzysku opakowań³⁸ obejmowały m.in. sposób realizacji przejętego umowami od przedsiębiorców obowiązku zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych, a także wystawianie dokumentów DPR i DPO³⁹ dla odpadów opakowaniowych ze szkła i drewna⁴⁰.

W wyniku trzech kontroli pracownicy Inspektoratu stwierdzili nieprawidłowości. Wydano zarządzenia pokontrolne. W każdym przypadku przedsiębiorcy poinformowali Inspektorat o zakresie podjętych działań służących wyeliminowaniu wskazanych nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 599-625)

1.6. W okresie objętym kontrolą Inspektorat współdziałał z innymi instytucjami i organami kontroli, m.in. na bieżąco ze służbami Wojewody Pomorskiego (co tydzień przekazywano do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego informacje m.in. o zdarzeniach, które mogły znacząco wpłynąć na środowisko, co kwartał – o kontrolach zewnętrznych, wymierzonych karach administracyjnych), z organami samorządu terytorialnego (z Marszałkiem, pracownikami gmin i starostw zajmującymi się ochroną środowiska oraz gospodarką komunalną), uczestnicząco w spotkaniach bilateralnych⁴¹ i konferencjach tematycznych, na których wymieniano informacje dotyczące skontrolowanych podmiotów, co stanowiło też podstawę do przeprowadzenia kontroli doraźnych. Inspektorat rozpatrywał składane przez te organy wnioski o przeprowadzenie kontroli, prowadził również wspólne kontrole i tzw. „akcje kontrolne” przy zaangażowaniu Krajowej Administracji Skarbowej (dalej: „KAS”), Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej, Policji. Ponadto inspektorzy prowadzili wspólne kontrole na drogach województwa pomorskiego z Inspekcją Transportu Drogowego, wielokrotnie brali udział w rewizjach kontenerów w terminalach morskich w Gdańsku i Gdyni, prowadzili wspólne kontrole z Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Weterynaryjną, współpracowali z Morskim Oddziałem Straży Granicznej oraz Inspekcją Handlową. Ponadto przekazywano właściwym organom administracji rządowej oraz organom samorządu terytorialnego informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych przez Inspektorat.

(akta kontroli str. 677, 679-683)

1.7. W badanym okresie Wojewódzki Inspektor, stosownie do art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, dokonywał analiz i ocen przestrzegania przepisów, o których mowa w art. 2 ust. 1 ww. ustawy, m.in. w zakresie odpadów poużytkowych i odpadów opakowaniowych na obszarze województwa pomorskiego. Analizy i oceny przeprowadzano w ramach sprawozdawczości rocznej, tj. sporządzanej corocznie informacji o działalności Inspektoratu, przekazywanej do GIOŚ. Ww. informacje zawierały m.in. wyniki kontroli (w formie opisowej i tabelarycznej) przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie, recyklingu pojazdów oraz gospodarowaniu opakowaniami, w tym stwierdzone naruszenia i podjęte działania pokontrolne Inspektoratu. W przypadku baterii i akumulatorów sporządzano raz w roku odrębne sprawozdanie, które było zbiorczą informacją o wynikach kontroli, w tym o stwierdzonych naruszeniach, zastosowanych sankcjach i działaniach pokontrolnych.

³⁸ Badaniem objęto dwie kontrole (100%) w 2016-2017.

³⁹ Dokumenty potwierdzające odpowiednio: recykling odpadów opakowaniowych oraz inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych (w tym określający masę tych odpadów i sposób ich recyklingu/odzysku).

⁴⁰ Kontrola w związku z pismem GIOŚ z 27.10.2016 r.

⁴¹ Spotkania takie odbyły się m.in. z Urzędem Dozoru Technicznego, Inspekcją Nadzoru Budowlanego, Okręgowym Urzędem Górniczym, Inspekcją Sanitarną, organami KAS.

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że roczne analizy i sprawozdania z działalności inspekcji pozwalają na weryfikację pracy Inspektoratu. Na ich podstawie można ocenić wydajność i efektywność inspektorów, ilość przeprowadzonych kontroli w danym komponencie, ilość i jakość działań pokontrolnych. Podsumowania roczne pozwalają na ewentualną poprawę pracy w następnym roku, a także mają wpływ na plany kontroli w kolejnych latach.

(akta kontroli str. 687-690, 696)

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że nie prowadzono monitoringu strumienia odpadów użytkowych i odpadów opakowaniowych. W przypadku kontroli interwencyjnych, np. podmiotów prowadzących odzysk lub recykling takich odpadów, sprawdzano ich zagospodarowanie. W ramach kontroli planowych i pozaplanowych sprawdzano przestrzeganie przepisów ochrony środowiska i w przypadku stwierdzenia naruszeń stosowano środki dyscyplinujące w postaci pouczeń, mandatów, czy też administracyjnych kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 678, 690)

1.8. W latach 2016-2020 (I półrocze) do Inspektoratu wpłynęło łącznie 2.466 skarg i wniosków, w tym 58 (tj. 2,4%) dotyczyło funkcjonowania systemu gospodarowania:

- pojazdami wycofanymi z eksploatacji (32),
- opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi (12),
- zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (10),
- bateriami i akumulatorami (cztery).

Wszystkie skargi i wnioski zostały rozpatrzone. W każdym przypadku podjęto kontrolę interwencyjną. Większość kontroli (50) wszczęto w terminie krótszym niż dwa miesiące, a głównym powodem podjęcia interwencji w ośmiu przypadkach po upływie dwóch miesięcy była duża liczba kontroli (w tym pozaplanowych) przeprowadzanych w danym okresie.

(akta kontroli str. 626-676, 688, 691-695, 763, 767-769)

1.9. Inspektorat, działając na podstawie art. 72 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach, sporządził i terminowo przedłożył GIOŚ zbiorcze informacje o wynikach kontroli przedsiębiorców wpisanych do rejestru⁴², o którym mowa w ustawie o odpadach, skontrolowanych w poprzednim roku kalendarzowym, tj. za rok 2016, 2017, 2018 i 2019. Jedną z informacji (za 2017 r.) sporządzono nierzetelnie w zakresie liczby przeprowadzonych kontroli przedsiębiorców wprowadzających baterie i akumulatory.

(akta kontroli str. 522, 530-572)

Zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o których mowa w art. 86 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie, Inspektorat sporządził rzetelnie, wykazując m.in. prawidłową liczbę skontrolowanych zakładów przetwarzania oraz liczbę stwierdzonych naruszeń. Ww. informacje przekazywane były GIOŚ w sporządzanych corocznie „Informacjach o działalności WIOŚ w Gdańsku”⁴³. Spośród czterech ww. informacji trzy (za rok 2016, 2017 i 2018) przekazano GIOŚ po upływie terminu określonego w art. 86 ust. 2 ww. ustawy (od jednego do sześciu dni).

(akta kontroli str. 420-515)

1.10. W okresie objętym kontrolą (do 31.07.2020 r.) do Inspektoratu wpłynęło łącznie 49 uwierzytelnionych kopii sprawozdań z przeprowadzonego audytu, z tego:

⁴² Zwane: raportami wojewódzkimi z terenu województwa pomorskiego.

⁴³ W załączniku nr 1 (punkt IV lub V: Działalność kontrolna dotycząca przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym).

31 dotyczyło recyklerów⁴⁴ (tj. od przedsiębiorców, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami), a 18 – prowadzących zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego⁴⁵. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika m.in., że od początku istnienia obowiązku prowadzenia audytów w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzono analizę tych dokumentów w zakresie przeprowadzenia audytu, dat wpływu tych dokumentów do urzędu, dat przeprowadzenia audytu, stwierdzonych podczas audytu niezgodności i uchybień.

(akta kontroli str. 701-702, 770-771)

Badanie czterech kopii sprawozdań z przeprowadzonych rocznych audytów zewnętrznych⁴⁶ wykazało, że zostały złożone do Inspektoratu w ustawowym terminie, przeprowadzone przez akredytowanych weryfikatorów, a cel i zakres audytu był zgodny z wymogami odpowiednio: art. 68 ustawy o zużytym sprzęcie i art. 48 ustawy o gospodarce opakowaniami. W trzech podmiotach audytorzy stwierdzili uchybienia. Jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora, w jednym przypadku uchybienie zweryfikowano podczas corocznej kontroli zakładu przetwarzania, w pozostałych podmioty nie zostały uwzględnione w planach kontroli z uwagi na to, że uchybienia stwierdzone w czasie audytu nie stanowiły rażącego naruszenia przepisów, które mogłyby powodować zagrożenie i zanieczyszczenie środowiska.

(akta kontroli str. 703-762, 764, 770-771)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewódzki Inspektor nie podjął działań w celu pociągnięcia do odpowiedzialności, przewidzianej w art. 31a ust. 1 pkt 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, podmiotu prowadzącego stację demontażu pojazdów, który do 10.08.2020 r. nie poinformował Wojewódzkiego Inspektora o zakresie wykonania zarządzenia pokontrolnego (termin upłynął 30.03.2019 r.). Z uwagi na brak odpowiedzi, Inspektorat wysłał 24.04.2019 r. monit przypominając, że zgodnie z art. 31a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, kto w wyznaczonym terminie nie informuje o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych podlega karze aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny. Pomimo że odpowiedź nie wpłynęła, Inspektorat nie podjął innych działań.

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, m.in., że ze względu na to, że stwierdzone przez pracowników Inspektoratu naruszenie należy do klasy 1 naruszeń oraz nie powoduje zagrożenia i zanieczyszczenia środowiska, nie stanowi rażącego naruszenia przepisów⁴⁷, dlatego też kontrola sprawdzająca będzie przeprowadzona wówczas, gdy podmiot nie złoży sprawozdania do Urzędu Marszałkowskiego. Inspektorat wystąpi do tego Urzędu o przekazanie informacji, czy podmiot wywiązał się z ustawowego obowiązku za 2019 r.

(akta kontroli str. 342-349, 763-764, 769-770)

Zdaniem NIK ww. przepis nie uzależnia ukarania sprawcy tego wykroczenia od klasy naruszenia stwierdzonego podczas przeprowadzonej kontroli.

⁴⁴ Pięć za 2016 r., 10 za 2017 r., 11 za 2018 r. i pięć za 2019 r.

⁴⁵ Sześć za: 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

⁴⁶ Dwóch zakładów przetwarzania i dwóch prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych.

⁴⁷ Naruszenie polegało na nieprzedstawieniu Marszałkowi rocznego sprawozdania o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami, za co podmiot ukarano mandatem karnym (200 zł).

2. Inspektorat nierzetelnie sporządził zbiorczą informację (o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach) o wynikach kontroli przedsiębiorców wpisanych do rejestru, o którym mowa w ustawie o odpadach, skontrolowanych w 2017 r. (tzw. „Raport Wojewódzki z terenu województwa pomorskiego za rok 2017”). W informacji wykazano „7” kontroli przedsiębiorców wprowadzających baterie i akumulatory, podczas gdy z dokumentów kontroli (ustaleń pracowników Inspektoratu) wynikało, że trzech przedsiębiorców nie prowadziło działalności w zakresie objętym ustawą o bateriach i akumulatorach.

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika m.in., że w planie kontroli na rok 2017 ujęto 3 podmioty, które wytypowano do kontroli w zakresie objętym ustawą o bateriach i akumulatorach, jako potencjalnie wprowadzających baterie i akumulatory (cel 6 – kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów). Podczas kontroli tych zakładów uwzględniono również cel 23 kontroli, tj. przestrzeganie przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie. Dokonując ustaleń dla potrzeb weryfikacji celu 6 stwierdzono, że ww. podmioty nie wprowadziły do obrotu baterii i akumulatorów, więc zakres kontroli ograniczono wyłącznie do przestrzegania przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie. Jednocześnie nie dokonano stosownych zapisów w protokołach kontroli o ustaleniach dotyczących wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów, jak również nie dokonano w Informatycznym Systemie Kontroli weryfikacji celu kontroli wskazując zakres odpowiadający celowi 23. W związku z powyższym w „Raporcie Wojewódzkim z terenu województwa pomorskiego za rok 2017” wykazano błędną liczbę przeprowadzonych kontroli podmiotów wprowadzających baterie i akumulatory, ponieważ wskazano liczbę zakładów, przy których w Informatycznym Systemie Kontroli znajdował się cel 6, dotyczący wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach, a nie rzeczywistą ilość kontroli podmiotów wprowadzających baterie i akumulatory.

(akta kontroli str. 522, 530-532, 538-549, 677-680)

3. Zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego za lata: 2016, 2017 i 2018 (ujmowane w rocznych „Informacjach o działalności WIOŚ w Gdańsku”), Inspektorat przekazał GIOŚ po terminie określonym w art. 86 ust. 2 ustawy o zużyтым sprzęcie (do 15 lutego za poprzedni rok kalendarzowy), tj. za rok 2016 przekazał 16.02.2017 r. (dzień po terminie), za rok 2017 – 16.02.2018 r. (dzień po terminie), a za rok 2018 – 21.02.2019 r. (sześć dni po terminie).

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika m.in., że obowiązek sprawozdawczy z art. 86 ust. 2 ustawy o zużyтым sprzęcie Inspektorat realizuje w ramach przedkładania GIOŚ corocznych informacji o realizacji zadań na obszarze województwa pomorskiego za dany rok w terminie do 15 lutego roku następnego, o których w art. 5 ust. 4 pkt 5 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. Termin przekazania sprawozdania traktowany jest jako termin instruktażowy, podawany w pismach kierowanych do Inspektoratu przez GIOŚ i np. w 2019 r. termin złożenia sprawozdania za rok 2018 został wyznaczony na 21.02.2019 r. Jednocześnie wyjaśnił, że z uwagi na dużą ilość realizowanych zadań nastąpiły jednodniowe przekroczenia.

(akta kontroli str. 420-493, 677-686)

Zdaniem NIK termin do złożenia ww. zbiorczej informacji jest terminem ustawowym, wynikającym z ustawy o zużyтым sprzęcie.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewódzki Inspektor prawidłowo i rzetelnie przeprowadzał ujęte w planach pracy Inspektoratu kontrole podmiotów gospodarujących odpadami poużytkowymi oraz odpadami opakowaniowymi i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawał zarządzenia pokontrolne i egzekwował (poza jednym przypadkiem) ich wykonanie, a stwierdzone w wyniku kontroli NIK nieprawidłowości dotyczyły obowiązków sprawozdawczych Inspektoratu względem GIOŚ.

OBSZAR

2. Zapewnienie warunków dla właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sprawowanie skutecznego nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Inspektorat, w porozumieniu z Wojewodą Pomorskim⁴⁸, opracowywał roczne plany pracy Inspektoratu w województwie. W latach 2016-2019 zaplanowano łącznie 36 kontroli (plany po zmianach) w podmiotach gospodarujących odpadami komunalnymi⁴⁹, z tego:

- osiem w 2016 r. (osiem w podmiotach zbierających odpady komunalne będących jednocześnie podmiotami przetwarzającymi odpady komunalne, w tym: w jednym przypadku w podmiocie odbierającym odpady komunalne),
- 17 w 2017 r. (17 w podmiotach zbierających odpady komunalne, w tym: 10 w podmiotach będących jednocześnie podmiotami przetwarzającymi odpady komunalne i w jednym przypadku w podmiocie odbierającym odpady komunalne),
- cztery w 2018 r. (cztery w podmiotach zbierających odpady komunalne, będących jednocześnie podmiotami przetwarzającymi odpady komunalne, w tym: w jednym przypadku w podmiocie odbierającym odpady komunalne),
- siedem w 2019 r. (siedem w podmiotach zbierających odpady komunalne, w tym: sześć w podmiotach będących jednocześnie podmiotami przetwarzającymi odpady komunalne i w dwóch przypadkach w podmiotach odbierających odpady komunalne).

Ww. podmioty zakwalifikowano do kategorii ryzyka od I do V (pod względem uciążliwości dla środowiska), przy czym – jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora – zakłady V kategorii nie muszą być ujmowane w planach kontroli, a decyzja o dodaniu ich do planu podejmowana jest indywidualnie przez Inspektorat w zależności od potrzeb.

W latach 2016-2019 Inspektorat przeprowadził łącznie 36 kontroli planowych w ww. podmiotach (osiem w 2016 r., 17 w 2017 r., cztery w 2018 r. i siedem w 2019 r.). Badanie pięciu losowo wybranych kontroli planowych wykazało, że w każdym przypadku protokół kontroli sporządzono w ostatnim dniu kontroli.

W ww. okresie Inspektorat przeprowadził łącznie 31 kontroli pozaplanowych, z tego: sześć w 2016 r., siedem w 2017 r., 13 w 2018 r. i pięć w 2019 r. Przyczyną ich podjęcia były interwencje (22 przypadki) oraz wnioski zarządzającego instalacją lub innych organów m.in. o sprawdzenie nowo wybudowanej instalacji lub zmiany pozwolenia zintegrowanego (dziewięć przypadków). W 11 przypadkach stwierdzono naruszenia, które dotyczyły m.in. uciążliwości odorowej (w trzech przypadkach), nieterminowego złożenia zbiorczego zestawienia o danych o rodzajach i ilości odpadów, naruszenia warunków pozwolenia zintegrowanego, zbierania odpadów

⁴⁸ Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

⁴⁹ Podmioty gospodarujące odpadami komunalnymi to odpowiednio podmioty prowadzące instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych/instalacje komunalne, podmioty zbierające odpady komunalne, podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

w sposób nieselektywny, braku ewidencji odpadów, eksploatacji instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego, nierzetelnego prowadzenia ewidencji odpadów. W wyniku ww. kontroli wydano dziewięć zarządzeń pokontrolnych, cztery pouczenia, dwa mandaty (w łącznej wysokości 0,7 tys. zł) oraz nałożono dwie administracyjne kary pieniężne (w wysokości 6,2 tys. zł). Ww. podmioty w terminie poinformowały o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 37-299, 763, 766-767, 1101-1104, 1106-1114, 1117-1119, 1675-1693, 1696-1705, 1768)

2.2. W latach 2016-2019 Inspektorat przeprowadził łącznie 36 kontroli planowych u podmiotów zbierających odpady komunalne (w 2016 r. – osiem, w 2017 r. – 17, w 2018 r. – cztery, w 2019 r. – siedem).

Badanie 20 protokołów kontroli⁵⁰ podmiotów zbierających odpady komunalne wykazało, że w trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny, sprawdzano dokumenty (m.in. ewidencję odpadów, sprawozdania, decyzje) oraz weryfikowano, czy odpady były przekazywane zgodnie z hierarchią postępowania do uprawnionych podmiotów. Nie pobierano próbek do badań. Stwierdzone przez pracowników Inspektoratu nieprawidłowości polegały m.in. na braku ewidencji odpadów, nierzetelnym prowadzeniu ewidencji odpadów, prowadzeniu jednej ewidencji odpadów dla czterech PSZOK⁵¹ zamiast osobno dla każdego miejsca, eksploataowaniu instalacji z naruszeniem pozwolenia zintegrowanego, nierzetelnym sporządzaniu zbiorczego zestawienia danych o odpadach, niewypełnianiu formularzy przyjęcia niektórych odpadów. Ponadto, w dwóch przypadkach stwierdzono różnice w masie odbieranych i przekazywanych odpadów, w jednym – ilość przyjętych w danym miesiącu odpadów nie była wpisywana w kartę ewidencji odpadów na zakończenie miesiąca, w którym zostały zebrane, następowało to po zebraniu ilości odpadów odpowiedniej do transportu, w drugim – masa odpadów wynikająca z danych zawartych na kartach przekazania odpadów była niższa niż masa odpadów wykazanych na kartach ewidencji odpadów.

W okresie objętym kontrolą Inspektorat nie prowadził kontroli podmiotów w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przeprowadzono kontrole w dwóch podmiotach zajmujących się przetwarzaniem, zbieraniem oraz odbieraniem odpadów komunalnych (jedną w 2016 r., jedną w 2017 r., jedną w 2018 r. i dwie w 2019 r.), ale – jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora – wskazane podmioty odbierające odpady komunalne są jednocześnie podmiotami przetwarzającymi i zbierającymi odpady komunalne i były kontrolowane w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach oraz przestrzegania pozwoleń zintegrowanych. W ww. podmiotach nie były prowadzone kontrole w zakresie odbioru odpadów komunalnych z uwagi na fakt, że kompetencje do kontroli i zastosowania sankcji, w przypadku nieprawidłowości, posiada odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent. Ponadto nie uwzględniono tego zakresu w celach kontrolnych Inspektoratu. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika także, że latach 2016-2019 żaden z celów, ani z cykli kontrolnych, nie dotyczył kontroli w zakresie odbierania odpadów komunalnych. W ww. okresie był realizowany cykl kontrolny dotyczący kontroli w zakresie przestrzegania przez gminy przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵², ale GIOŚ nie wskazywał do kontroli podmiotów zajmujących się odbieraniem odpadów komunalnych. Ponadto, zgodnie z art. 379 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska wójt, burmistrz, prezydent miasta

⁵⁰ Po pięć z poszczególnych lat 2016-2019.

⁵¹ Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

⁵² Ustawa z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439).

może wystąpić do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy. W okresie 2016-2020 (I półrocze) nie było takiego przypadku, żeby gmina wystąpiła z takim wnioskiem.

(akta kontroli str. 1675-1680, 1694-1695, 1707-1767)

2.3. W okresie objętym kontrolą Wojewódzki Inspektor wydał trzy decyzje (wszystkie w 2019 r.) wstrzymujące działalność podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi, na podstawie art. 32 ust. 1a ustawy o odpadach. W dwóch przypadkach wstrzymano działalność za brak zezwolenia na przetwarzanie odpadów (w jednej sprawie podmiot miał jedynie zezwolenie na zbieranie odpadów, w drugiej nie posiadał żadnych zezwoleń), w trzecim – za brak zezwolenia na zbieranie odpadów.

Wojewódzki Inspektor nie wydawał postanowień zawieszających wstrzymanie działalności.

(akta kontroli str. 779-788, 795-840)

2.4. W okresie objętym kontrolą do Inspektoratu wpłynęło siedem wniosków od Marszałka o przeprowadzenie kontroli podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi, tj. po jednym wniosku w latach: 2016, 2017, 2018 i 2020 oraz trzy wnioski w 2019 r. Były to: trzy wnioski o zamknięcie składowiska odpadów, dwa – o zmianę pozwolenia zintegrowanego oraz dwa – o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów. Nie wpłynęły zawiadomienia od Marszałka o stwierdzonych naruszeniach przepisów przez gminy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W każdym przypadku Inspektorat przeprowadzał kontrole w terminach od siedmiu do 43 dni od wpływu wniosku. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że powodem podjęcia kontroli w ww. terminach były głównie niekorzystne warunki atmosferyczne, absencja pracownika, epidemia. Kontrole przeprowadzali upoważnieni pracownicy Inspektoratu oraz przedstawiciele Marszałka. Ze wszystkich kontroli sporządzono protokoły kontroli. W wyniku ww. kontroli (w jednym przypadku) Inspektorat stwierdził nieprawidłowości i wydał zarządzenie pokontrolne zobowiązujące do prowadzenia monitoringu składowiska zgodnie z art. 124 ust. 4 ustawy o odpadach oraz przestrzegania zapisów decyzji Starosty Kościerskiego oraz nałożył administracyjną karę pieniężną w wysokości 5,0 tys. zł (za zbieranie odpadów bez ważnego zezwolenia). Wójt Gminy poinformował w terminie o zakresie wykonania zarządzenia pokontrolnego.

Inspektorat w każdej ze spraw informował Marszałka o wynikach przeprowadzonych kontroli w terminach od sześciu do 19 dni od zakończenia kontroli. W czterech sprawach przekazano do Marszałka postanowienia o pozytywnym zaopiniowaniu spełnienia wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska wydane na podstawie art. 41a ust. 3 ustawy o odpadach, w dwóch – przekazano pismo przewodnie wraz z protokołem kontroli, a w jednej, w której stwierdzono nieprawidłowość, przekazano do Marszałka pismo przewodnie wraz z protokołem kontroli, zarządzeniem pokontrolnym oraz decyzją o nałożeniu kary.

(akta kontroli str. 779-788, 841-867, 1101-1103, 1106-1113)

2.5. W latach 2016-2020 (I półrocze) Wojewódzki Inspektor nałożył na podmioty prowadzące przetwarzanie odpadów komunalnych kary pieniężne w łącznej wysokości 5 686,4 tys. zł na podstawie przepisów ustawy o odpadach, z tego:

- w 2016 r. jednemu podmiotowi w wysokości 7,0 tys. zł,
- w 2017 r. trzem podmiotom w łącznej wysokości 7,2 tys. zł,

- w 2018 r. dziewięciu podmiotom w łącznej wysokości 99,0 tys. zł,
- w 2019 r. ośmiu podmiotom w łącznej wysokości 5 213,2 tys. zł,
- w 2020 r.⁵³. dwóm podmiotom w łącznej wysokości 360,0 tys. zł.

Badanie dokumentacji 13 losowo wybranych spraw wykazało, że kary nałożono w związku z gospodarowaniem odpadami niezgodnie z posiadany zezwoleniem na przetwarzanie odpadów, przetwarzaniem odpadów bez wymaganego zezwolenia, naruszeniem w zakresie miejsca magazynowania odpadów o kodzie 19 12 12 (przechowywanie w miejscach nieprzeznaczonych), prowadzeniem przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 bez wymaganego zezwolenia na przetwarzanie odpadów, gospodarowaniem odpadami niezgodnie z posiadany zezwoleniem. Do 06.08.2020 r. dokonano wpłat tytułem trzech kar (12,0 tys. zł), w jednej sprawie odroczone termin płatności (do 30.06.2021 r.), dwie sprawy są w trakcie postępowania egzekucyjnego, a w siedmiu sprawach złożono odwołania do GIOŚ.

Wojewódzki Inspektor w okresie objętym kontrolą nałożył grzywny w postaci trzech mandatów w łącznej wysokości 900 zł (za prowadzenie gospodarki odpadami niezgodnie z nakazem określonym w art. 16 ustawy o odpadach, za nieprowadzenie ewidencji odpadów lub jej prowadzenie w sposób nieterminowy lub niezgodny ze stanem rzeczywistym) oraz wystosował 13 pouczeń (za nieprowadzenie ewidencji odpadów albo jej prowadzenie w sposób nieterminowy lub niezgodny ze stanem rzeczywistym, nieskładanie sprawozdań, przyjmowanie przez prowadzącego punkt zbierania odpadów metali innych niż metalowe odpady opakowaniowe po produktach żywnościowych bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali).

Wojewódzki Inspektor nie informował innych organów o naruszeniach przepisów ustawy o odpadach, które podlegają karze grzywny lub aresztu.

(akta kontroli str. 1101-1103, 1105-1113, 1115-1116, 1696-1705, 1768-1774)

2.6. W latach 2016-2020⁵⁴ odnotowano w Inspektoracie 20 pożarów w miejscach deponowania odpadów. Inspektorat został powiadomiony o pożarach przez: Państwową Straż Pożarną, dalej: „PSP” (w 17 przypadkach), media, zakład przetwarzania odpadów oraz organizację ekologiczną. Wojewódzki Inspektor przeprowadził kontrole w 17 przypadkach, w jednym – dokonał oględzin terenu, w jednym – zebrał informacje na temat zdarzenia oraz w jednym przypadku wystąpił do PSP o dokumentację dotyczącą pożaru. Każdorazowo w Inspektoracie dokonywano prób ustalenia przyczyn zaistnienia pożaru. W 11 przypadkach nie udało się ustalić przyczyny pożaru, a w pozostałych stwierdzono: samozapłon lub prawdopodobieństwo samozapłonu (pięć przypadków), prawdopodobnie zaiskrzenie od metalu w trakcie procesu rozdrabniania odpadów (jeden przypadek), prawdopodobnie zapłon w trakcie pracy urządzenia rozdrabniającego odpady (jeden przypadek), podpalenie (jeden przypadek) oraz prawdopodobnie zaproszenie ognia w trakcie prowadzonych prac (jeden przypadek). Nie kierowano wystąpień do organów ścigania. W przypadku miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów Wojewódzki Inspektor kierował pisma do organu gminy (wójta/burmistrza/prezydenta) o podjęcie działań wynikających z art. 26 ustawy o odpadach celem usunięcia po pożarze odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych.

Wojewódzki Inspektor występował wielokrotnie do terenowych jednostek PSP z prośbą o udzielenie informacji na temat podjętych działań w sprawie danego

⁵³ Dane za I półrocze 2020 r.

⁵⁴ Dane do 17.08.2020 r., w latach 2016-2017 nie odnotowano zdarzeń, w 2018 r. dziewięć pożarów, w 2019 r. – pięć i w 2020 r. – sześć.

pożaru⁵⁵ oraz realizował wspólne kontrole, w tym z udziałem Policji. W 2018 r. zwrócił się do Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej o przekazywanie bieżącej informacji o przypadkach wystąpienia pożarów miejsc gromadzenia odpadów⁵⁶ oraz o przekazywanie informacji w czasie rzeczywistym na telefon alarmowy Inspektoratu⁵⁷, pod którym pracownicy Inspektoratu mieli pełnić całodobowe dyżury, w celu bezzwłocznego podejmowania czynności w terenie. Podejmował współpracę z innymi organami i służbami w ramach posiedzeń w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Pomorskiego. Przekazywał co tydzień do Wojewody Pomorskiego raporty o zdarzeniach, w tym o pożarach odpadów z minionego tygodnia oraz kwartalne sprawozdania z działalności Inspektoratu, w tym o pożarach. W 2018 r. przeprowadził ankietyzację wśród gmin i starostw w celu ustalenia miejsc, w których są nielegalnie magazynowane odpady palne. W ramach współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Gdańsku, Komendą Wojewódzką Straży Pożarnej w Gdańsku, Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego opracowano w 2018 r. plan działań prewencyjnych polegających m.in na pozaplanowych kontrolach miejsc składowania odpadów palnych. W okresie czerwiec-listopad 2018 r. wykonano kontrole we wszystkich dziesięciu Regionalnych Instalacjach Odpadów Komunalnych z terenu województwa pomorskiego oraz w kilkunastu podmiotach gospodarczych zbierających lub przetwarzających odpady. Nawiązano współpracę w zakresie ścigania potencjalnych sprawców podpałek z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatura w Gdańsku.

W Inspektoracie od stycznia 2020 r. prowadzony był elektroniczny rejestr, w którym były na bieżąco uzupełniane dane o występujących pożarach odpadów⁵⁸. Pracownicy przekazywali do GIOŚ informacje o wystąpieniu pożarów w stosunku do których Inspektorat podejmował czynności kontrole lub oględziny, zgodnie ze wzorem „Karty ujawnionego przez IOŚ zdarzenia nielegalnego postępowania z odpadami”. Ponadto analizowano informacje, które przekazywano do GIOŚ odrębnymi pismami, m.in. dotyczące pożarów odpadów komunalnych w latach 2014-2018⁵⁹, składowisk odpadów, w tym stanowiących potencjalne zagrożenie wystąpienia pożaru⁶⁰, miejsc o dużym, średnim i małym stopniu zagrożenia wystąpienia pożaru odpadów⁶¹, miejsc w których doszło do skażenia środowiska w wyniku pożarów⁶².

(akta kontroli str. 1101-1103, 1106-1113, 1123-1135, 1775-2145)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewódzki Inspektor opracowywał i realizował roczne plany pracy Inspektoratu. Przeprowadzał kontrole podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów

⁵⁵ Pismem DID.7021.47.2018.MW z 29.05.2018 r. do Komendanta Powiatowego PSP w Lęborku, pismem DID.7021.92.2018.MW z 20.09.2018 r. do Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Gdańsku, pismem WI.7021.151.2019.PT z 11.06.2019 r. do Komendanta Miejskiego PSP w Gdyni, pismem DID.7021.3.152.2020.MST z 14.05.2020 r. do Komendanta Powiatowego PSP w Chojnicach.

⁵⁶ Pismo WI.7021.1.58.2018.AKP z 22.05.2018 r.

⁵⁷ Pismo WI.7021.170.2018.PT z 07.06.2018 r.

⁵⁸ Kolumny w rejestrze: data wystąpienia pożaru, pracownicy WIOŚ uczestniczący w czynnościach/kontroli, zgłaszający, sposób powiadomienia, lokalizacja (miejscowość), miejsce wystąpienia pożaru, rodzaj spalonych substancji nazwa (kod odpadu, ilość), przyczyna pożaru, przekazanie sprawy do właściwych organów, posiadane informacje o zakończeniu sprawy, czy wystąpiono do właściwego organu o usunięcie odpadów, czy wydano decyzję (kiedy), czy usunięto odpady.

⁵⁹ WI.7021.1.58.2018.AKP z 25.05.2018 r.

⁶⁰ WI.7021.1.74.2018.BC z 06.07.2018 r.

⁶¹ WI.7021.1.85.2018.AKP z 13.08.2018 r.

⁶² WI.7021.1.82.2018.MSI z 20.07.2018 r.

komunalnych oraz zbierających odpady komunalne, sprawdzał realizację zaleceń pokontrolnych, podejmował działania w przypadku stwierdzenia naruszeń, m.in. nakładał kary pieniężne. Niezwłocznie i skutecznie przeprowadzał kontrole pozaplanowe na wniosek Marszałka, każdorazowo zawiadamiając go o wynikach kontroli. Ponadto monitorował występowanie na terenie województwa pomorskiego pożarów i podejmował działania zapobiegawcze.

OBSZAR

3. Nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem i przetwarzaniem przywożonych odpadów

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą do Inspektoratu wpłynęło 18 wniosków od GIOŚ w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, o przedstawienie informacji dotyczącej przestrzegania, przez prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, przepisów o ochronie środowiska. W terminie 14 dni od dnia doręczenia wniosku o informację, tj. zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy, Inspektorat udzielił 12 odpowiedzi, natomiast sześć z przekroczeniem tego terminu wynoszącym od jednego do sześciu dni.

Informacje przekazywane do GIOŚ dotyczyły trzech podmiotów odbierających i prowadzących instalacje odzysku odpadów. Inspektorat nie współdziałał z innymi organami w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie udzielanych informacji do GIOŚ oraz nie posiadał wewnętrznych regulacji w tym zakresie. Wszystkie informacje były sporządzane na podstawie ustaleń Inspektoratu, wynikających z przeprowadzonych kontroli w podmiotach prowadzących działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów, tj. 16 informacji sporządzono w oparciu o kontrole przeprowadzone po otrzymaniu wniosku GIOŚ, podstawą dwóch były kontrole przeprowadzone nie wcześniej niż miesiąc przed wpływem tego wniosku. Zawarto w nich rzetelne informacje odnośnie warunków przestrzegania wymogów ochrony środowiska, realizacji obowiązków wynikających z przepisów dotyczących międzynarodowego przemieszczania odpadów oraz braku czy też stwierdzonych nieprawidłowościach.

(akta kontroli str. 785, 868-908, 949-953)

3.2. W badanym okresie Wojewódzki Inspektor był informowany o przemieszczaniu odpadów przez obszar województwa pomorskiego. Otrzymywał kopie zezwoleń na przywóz, wywóz oraz tranzyt odpadów, dla których Inspektorat był właściwym organem, tradycyjną pocztą zgodnie z rozdzielnikiem. Decyzje wydane przez GIOŚ zawierały m.in. informacje o rodzaju i masie odpadów, trasie i terminie przemieszczania określonym jako przedział dat (od – do)⁶³.

Pracownicy Inspektoratu podejmowali działania w celu nadzoru transportów poprzez kontrole podmiotów, do których przekazywane są odpady w wyniku międzynarodowego przemieszczania odpadów oraz w ramach współpracy ze służbami celno-skarbowymi czy też Strażą Graniczną oceniając towary na podstawie przekazanej dokumentacji lub na podstawie uczestnictwa w rewizji transportu (kontenerów) w porcie czy na drodze. Inspektorat nie prowadził kontroli transportów odpadów określonych w decyzjach wydawanych przez GIOŚ. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że decyzja jest rodzajem promesy na transport odpadów z kraju wysyłki do miejsca docelowego lub na tranzyt. Wskazał, że faktyczny transport odbywa się na podstawie dokumentów przesyłania, których Inspektorat nie otrzymywał. Inspektorat nie był informowany o planowanym terminie przewozu odpadów.

⁶³ Maksymalny przedział dat: od 12.11.2019 r. do 11.11.2022 r., minimalny: od 25.11.2019 r. do 30.11.2019 r.

Wojewódzki Inspektor został poinformowany o 21 przypadkach tranzytu⁶⁴ przez obszar województwa pomorskiego, tj. trzech w 2016 r., trzech w 2017 r., sześciu w 2018 r., pięciu w 2019 r. i czterech w 2020 r. (I półrocze). W Inspektoracie były przechowywane w oddzielnej teczce kopie zezwoleń na przywóz, wywóz oraz tranzyt odpadów przez obszar województwa pomorskiego. W ww. okresie wpłynęło do Inspektoratu 45 zezwoleń na przywóz, z tego: 13 w 2016 r., 11 w 2017 r., 15 w 2018 r., sześć w 2019 r. oraz 20 zezwoleń na wywóz, z tego: cztery w 2016 r., pięć w 2017 r., sześć w 2018 r., trzy w 2019 r. i dwa w 2020 r. (I półrocze).

(akta kontroli str. 779-788, 793, 909-948)

3.3. Pracownicy Inspektoratu brali udział we wspólnych kontrolach transportu odpadów organizowanych w ramach współpracy ze służbami celnymi, strażą graniczną, inspekcją transportu drogowego oraz Policją. Ich udział polegał na sprawdzaniu dokumentów oraz ocenie czy przewożony towar należy do kategorii odpadu (m.in. poprzez oględziny oraz rewizję transportu). Kontrole transportu odpadów nie były uwzględniane w rocznym planie pracy.

Od 18.08.2018 r., na podstawie art. 10b ust. 2 pkt 7 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub upoważnieni inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska mogą podjąć czynności polegające na zatrzymywaniu lub przeszukiwaniu pojazdów przewożących towary oraz kontroli dokumentów związanych z przewozem towaru, jeżeli zachodzi podejrzenie przewożenia odpadów. Zgodnie z § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego⁶⁵ kontrolę ruchu drogowego w zakresie kontroli transportu odpadów oraz wymagań związanych z tym transportem, inspektor Inspekcji Ochrony Środowiska wykonuje w obecności funkcjonariusza Policji, inspektora Inspekcji Transportu Drogowego, funkcjonariusza Straży Granicznej lub funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej. Pracownicy Inspektoratu nie przeprowadzali samodzielnie kontroli transportów odpadów. Jak wynika z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora podejmowano działania w celu nadzoru przewozu odpadów poprzez udział we wspólnych kontrolach transportu odpadów. W planach kontroli ujęte są zakłady posiadające nazwę, siedzibę, miejsce prowadzenia działalności i podmiot jest zawiadamiany o zamiarze wszczęcia takiej kontroli. W przypadku kontroli transportu nie ma takiej możliwości, ponieważ nazwa podmiotu prowadzącego transport odpadów, np. na drodze, nie jest znana inspektorom przed rozpoczęciem kontroli. W związku z powyższym kontrole transportów są kontrolami pozaplanowymi i zgodnie z Informatycznym Systemem Kontroli należą do kontroli z wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu.

(akta kontroli str. 949-953, 1101-1103, 1106-1113, 2146-2149)

W latach 2016-2020 (I półrocze) przeprowadzono łącznie 220⁶⁶ kontroli transportów odpadów⁶⁷, tj. 36 w 2016 r., 38 w 2017 r., 48 w 2018 r., 55 w 2019 r. i 43 w 2020 r. Spośród ww. 220⁶⁸ kontroli przeprowadzono 184 kontrole w ramach ogólnopolskich lub międzynarodowych akcji, w tym 81 dotyczyło międzynarodowego przewozu odpadów⁶⁹. Nie były one objęte pozwoleniami na transgraniczne przemieszczanie odpadów wydanymi na podstawie art. 4 ustawy o międzynarodowym

⁶⁴ Art. 4 pkt 3 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

⁶⁵ Dz. U. poz. 2141.

⁶⁶ Z tego: 213 dotyczyło kontroli wspólnie z organami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, siedem wspólnie z Policją.

⁶⁷ Udokumentowane 108 protokołami kontroli (14 w 2016 r., 12 w 2017 r., 15 w 2018 r., 32 w 2019 r., 35 w 2020 r.). Dane dotyczą jednostki transportu, tj. wagon, kontener, przyczepa.

⁶⁸ Skontrolowano 76 kontenerów oraz łącznie 143 pojazdów i naczep.

⁶⁹ Dotyczyło transgranicznego przemieszczania odpadów.

przemieszczaniu odpadów wydanymi przez GIOŚ. Inspektorat nie dysponował odpowiednim sprzętem do określania ilości, rodzaju i zgodności odpadów z danymi zawartymi w dokumentach. W trakcie kontroli wykorzystywano specjalistyczny sprzęt jakim dysponowały służby współuczestniczące w tych kontrolach, np. bramki do prześwietlania kontenerów, przyrząd do badania radioaktywności IDENTYFINDER, radiometr. Ocena odpadów przez pracowników Inspektoratu polegała na ich wiedzy eksperckiej. Wojewódzki Inspektor nie podejmował działań by pozyskać dodatkowe środki finansowe na zakup wyposażenia i sprzętu technicznego do prowadzenia badań i analiz jakości (rodzaju) odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania takiego sprzętu. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że zadania w zakresie kontroli transportu odpadów wykonywano wspólnie z funkcjonariuszami Straży Granicznej, KAS i służby te dysponowały specjalistycznym, nowoczesnym i kosztownym sprzętem, jak np. bramki do prześwietlania kontenerów.

(akta kontroli str. 780-790, 954-964, 1696-1706)

Badanie wybranej dokumentacji dotyczącej 26 kontroli transportów⁷⁰ odpadów wykazało, że w ramach czynności kontrolnych sprawdzano dokumenty oraz dokonywano oględzin towaru. Nie wykorzystywano wiedzy eksperckiej specjalistów z zewnątrz⁷¹ oraz nie korzystano z badań laboratoryjnych. Stwierdzone przez pracowników Inspektoratu w trakcie kontroli naruszenia dotyczyły nieprawidłowo wypełnionego załącznika nr VII (w 10 przypadkach), braku wymaganych dokumentów, w tym pisemnego zgłoszenia i zgody (w czterech przypadkach), braku zgody GIOŚ na transport (w jednym przypadku), przewozu odpadów do nieuprawnionego odbiorcy (w jednym przypadku), rozbieżności w dokumentach (w sześciu przypadkach), braku wpisu odpadu do BDO⁷² (w jednym przypadku), zakazu wywozu (w jednym przypadku), braku oznakowania pojazdu oraz braku karty przekazania odpadu (w jednym przypadku) oraz niespełnianie wymagań technicznych pojazdu do użytku na drogach publicznych (w jednym przypadku).

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że w przedmiotowych sprawach pracownicy Inspektoratu uczestniczyli w czynnościach kontrolnych, gdzie wcześniej inne organy dokonywały zatrzymania transportu. Pracownicy współuczestniczyli w zatrzymaniu przedmiotowych transportów. Ich rola ograniczała się do wsparcia wiedzą ekspercką w zakresie uznawania towaru za odpad, klasyfikacji odpadu i ustalenia jakich dokumentów dany transport wymaga. Sprawdzano kompletność i poprawność dokumentów. Zalecenia czy rekomendacje Inspektoratu dla służb, które brały udział w kontroli co należy zrobić z zatrzymanym transportem były odnotowane pisemnie w protokołach lub przekazywane ustnie. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynikało, że nie był organem, który stwierdził nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów i nie przekazywał zawiadomienia do GIOŚ. Ponadto, w jego opinii organ zatrzymujący transport nie ma obowiązku informowania Inspektoratu o podjętych czynnościach.

W wyniku kontroli transportu odpadów w badanym okresie odnotowano łącznie 22 przypadki naruszenia przepisów w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów⁷³ oraz cztery przypadki⁷⁴ naruszenia przepisów art. 24a ust 1 pkt 1 i 2

⁷⁰ Dotyczy jednostkowych kontroli transportów, wybranych do badania ze wszystkich 220 kontroli transportów odpadów.

⁷¹ Poza wiedzę przedstawicieli organów wspólnie z którymi przeprowadzano kontrole.

⁷² Baza danych odpadowych.

⁷³ Zgodnie z definicją art. 2 pkt 35 Rozporządzenia WE nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1, ze zm.).

⁷⁴ Transporty dotyczyły pojazdów przemieszczających się na terenie Polski.

ustawy o odpadach. W wyniku kontroli: w dwóch sprawach skierowano pojazdy⁷⁵ do wyznaczonych miejsc w wojewódzkim planie gospodarowania odpadami, w trzech sprawach podjęto kontrole interwencyjne w podmiotach zajmujących się transportem odpadów oraz odbiorem, w jednej sprawie został zatrzymany dowód rejestracyjny pojazdu, w 10 przypadkach towar został zwolniony po usunięciu naruszeń (po dostarczeniu wymaganych dokumentów, czy też uzupełnieniu Załącznika VII do Rozporządzenia 1013/2006), jedną sprawę przekazano do Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska zgodnie z właściwością, w ośmiu przypadkach transport cofnięto do miejsca w kraju wysyłki.
(akta kontroli str. 963-1096, 2146-2152)

3.4. Wojewódzki Inspektor przeprowadził czynności kontrolne w instalacjach przetwarzania lub odzysku odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Na terenie województwa pomorskiego funkcjonowało pięć podmiotów prowadzących odbiór, przetwarzanie lub odzysk odpadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. W latach 2016-2020 (I półrocze) przeprowadzono łącznie 14 kontroli u pięciu podmiotów zajmujących się przetwarzaniem (odzyskiem) odpadów, tj. trzy w 2016 r., cztery w 2017 r., cztery w 2018 r., jedną w 2019 r. i dwie w 2020 r. W ramach przeprowadzonych kontroli pięć było kontrolami zaplanowanymi (z własnej inicjatywy), dziewięć kontroli przeprowadzono w wyniku wniosków otrzymanych od GIOŚ.

Badanie 14 protokołów kontroli wykazało, że pracownicy Inspektoratu w toku kontroli m.in. dokonywali oględzin obiektów, instalacji i urzędzeń (bez udziału specjalistów), zbierali i analizowali dokumenty. Ustalono, że nie pobierano próbek odpadów, nie korzystano ze specjalistycznego sprzętu, nie wykorzystywano wiedzy ekspertów oraz nie ustalano okresu magazynowania odpadów. W wyniku ww. kontroli pracownicy Inspektoratu stwierdzili nieprawidłowości, które polegały na nieprzedstawieniu Marszałkowi oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi wyników okresowych pomiarów emisji substancji do powietrza oraz wypełnianiu dokumentu określonego w załączniku VII niezgodnie ze wzorem załącznika VII do Rozporządzenia 1013/2006. Wojewódzki Inspektor wydał dwa zarządzenia pokontrolne oraz jedną decyzję nakładającą administracyjną karę pieniężną za przekroczenie dopuszczalnych poziomów emisji substancji do powietrza (2,6 tys. zł).

Inspektorat otrzymywał od Marszałka kopie decyzji wydawanych na podstawie art. 41 ust. 1, 2, 3 pkt 1 lit. b ustawy o odpadach. W badanym okresie łącznie osiem podmiotów posiadało aktualne decyzje wydane przez Marszałka, z tego cztery podmioty w latach 2016-2017, pięć w 2018 r. i siedem w latach 2019-2020.

W badanym okresie pracownicy Inspektoratu przeprowadzili łącznie 12 kontroli dotyczących wykorzystywania odpadów do rekultywacji gruntów (wszystkie jako interwencje na wniosek innych organów lub osób fizycznych). Jeden podmiot był kontrolowany pięciokrotnie, dwa – dwukrotnie, trzy – jednokrotnie. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. prowadzenia ewidencji niezgodnie ze stanem rzeczywistym, przekazania Marszałkowi „zbiorczego zestawienia...” z naruszeniem terminu, gospodarowania odpadami niezgodnie z zezwoleniem na przetwarzanie odpadów, przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w punkcie pomiarowym, nieprowadzenia ewidencji wytwarzanych i zbieranych odpadów, prowadzenia odzysku odpadu mlecza cementowo-wapiennego oraz gleby odpadowej bez wymaganego pozwolenia, nieprowadzenia na bieżąco ilościowej i jakościowej ewidencji odpadu o kodzie 10 13 14, magazynowania odpadów o kodzie 10 13 14

⁷⁵ Jeden transport skierowany na tymczasowy parking w Pucku 15.05.2019 r. - przewoził 20 Mg odpadów z mączki rybnej o kodzie 02 02 82, drugi transport został skierowany do Zakładu Przetwarzania Odpadów Budowlanych w Ropuchach 04.03.2020 r. - przewoził 8 m³ odpadów pobudowlanych o kodzie 17 02 03.

z naruszeniem dopuszczalnego okresu magazynowania, magazynowania odpadów luzem. W trakcie kontroli nie pobierano próbek materiałów wykorzystywanych do rekultywacji, w czterech kontrolach (na 12 analizowanych) pobierano próbki odpadów wykorzystywanych do rekultywacji, w sześciu przeprowadzono oględziny i w dwóch ograniczono się jedynie do kontroli dokumentacji. Do rekultywacji wykorzystywano m.in.: mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych o kodzie 10 01 82, odpady wymieszane z ziemią, odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów o kodzie 17 01 01, gruz ceglany o kodzie 17 01 02, zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia o kodzie 17 01 07, glebę i ziemię, w tym kamienie o kodzie 17 05 04, minerały (np. piasek, kamienie) o kodzie 19 12 09, mleczko cementowo-wapienne (w postaci sypkiej).

(akta kontroli str. 1097-1103, 1106-1113, 1120-1122, 1136-1379, 1696-1705, 1707-1711)

3.5. W badanym okresie (wg danych Inspektoratu) stwierdzono na terenie województwa pomorskiego cztery przypadki nielegalnego przemieszczania odpadów (odpowiednio po jednym w latach 2017-2020⁷⁶). Analiza dokumentacji dotyczącej ww. spraw wykazała, że:

- w trzech sprawach GIOŚ wezwał⁷⁷ na podstawie art. 25 ust 1 pkt 2 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów odbiorcę odpadów do zastosowania procedur określonych w art. 24 rozporządzenia nr 1013/2006 poprzez zagospodarowanie odpadów,
- w trzech sprawach Wojewódzki Inspektor przeprowadził postępowania kontrolne⁷⁸, w jednej sprawie odbyła się kontrola dokumentacyjna⁷⁹ (ocena towaru),
- w czterech sprawach Wojewódzki Inspektor wszczywał postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kar⁸⁰ oraz w każdej z tych spraw był poinformowany jaki organ dokonał ujawnienia nielegalnego przemieszczania odpadów.

Wojewódzki Inspektor nie korzystał z informacji z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz uzyskanych od organów ścigania. Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynika, że nie było takiej potrzeby, natomiast korzystano z informacji od organów KAS (np. w ramach oceny towarów).

Nielegalne przemieszczanie dotyczyło trzech spraw objętych obowiązkiem pisemnego zgłoszenia⁸¹ oraz jednej – bez prawidłowej informacji określonej w załączniku nr VII⁸². Były to: zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy o kodzie 16 01 04* (dwa przypadki), tworzywa sztuczne o kodzie 19 12 04 (jeden przypadek), mieszanina odpadów o kodach 15 01 01, 15 01 02, 17 02 03 i 17 06 04 (jeden przypadek).

⁷⁶ Dane za I półrocze 2020 r.

⁷⁷ Postanowienie GIOŚ: z 18.07.2019 r. DKGO-420.2-5/3/19/EM, z 29.10.2018 r. DKGO-420.0.23p/18js, z 12.03.2019 r. DKGO-420.0-6p/19/sd.

⁷⁸ Kontrole przeprowadzono odpowiednio: od 25.08. do 13.09.2017 r. (SLU 145/2017), od 17.07. do 10.08.2018 r. (SLU 132/2018), od 16.01. do 03.04.2020 r. (SLU 45/2020), w jednej sprawie była kontrola dokumentacyjna (ocena towaru) 20.12.2018 r (WIOŚ-GDA D535/2018).

⁷⁹ Adnotacja z kontroli dokumentacyjnej bez ustalonego podmiotu WIOŚ-GDA D535/2018 wraz z oceną towaru.

⁸⁰ W terminach od 8 dni do ponad 14 miesięcy od stwierdzenia nieprawidłowości.

⁸¹ Art. 4 Rozporządzenia nr 1013/2006.

⁸² Art. 18 Rozporządzenia nr 1013/2006.

Wojewódzki Inspektor nie dokonał stwierdzenia nielegalnego przemieszczania odpadów, o którym mowa w art. 27 ust 1 i 2 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

(akta kontroli str. 949-953, 1380-1585, 1707-1711)

3.6. W okresie objętym kontrolą Wojewódzki Inspektor wydał jedną decyzję⁸³ w trybie art. 32 ust 1 i art. 34 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów nakładającą administracyjną karę pieniężną w wysokości 50,0 tys. zł, która została utrzymana w całości decyzją GIOŚ⁸⁴. Nielegalne przemieszczenie dotyczyło przywozu z Niemiec do Polski odpadów budowlanych zawierających azbest o kodzie 17 06 01* bez procedury uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody. W sprawie wystawiono tytuł wykonawczy⁸⁵ i toczy się postępowanie egzekucyjne. Do 29.06.2020 r. odnotowano wpłaty w wysokości 585,0 tys. zł z tytułu sześciu kar wystawionych w 2013 r.⁸⁶ na jeden podmiot, wydanych w trybie art. 33 ust 1 pkt 5 i art. 34 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

Z badania dokumentacji jednej sprawy, na podstawie której wymierzono karę pieniężną w wysokości 50,0 tys. zł⁸⁷, wynika, że karę nałożono zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, a Inspektorat podejmował, bez zbędnej zwłoki, czynności zmierzające do wyegzekwowania należnej kwoty orzeczonej w decyzji. W trzech sprawach, w których nie wymierzono kar, NIK ustaliła, że w dwóch sprawach wszczęto niezakończony jeszcze postępowania administracyjne w celu wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej⁸⁸, a w jednej sprawie GIOŚ umorzył postępowanie⁸⁹. W jednej sprawie w trakcie kontroli⁹⁰ wydano decyzję nakładającą karę w wysokości 50,0 tys. zł na podstawie art. 32 ust 1 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

(akta kontroli str. 949-953, 1381a, 1586-1601, 1696-1705, 2150-2152)

3.7. Inspektorat współpracował z placówkami Straży Granicznej oraz oddziałami celnymi na podstawie porozumienia z dnia 21 sierpnia 2008 r.⁹¹ Określało ono zasady współdziałania w zakresie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów. W ramach porozumienia współdziałanie Wojewódzkiego Inspektora obejmowało m.in. przeprowadzanie na pisemny wniosek organów oceny towarów mogących stanowić odpady, kontrole dostaw w miejscu przeznaczenia oraz organizację i uczestnictwo we wspólnych kontrolach dotyczących transgranicznego przemieszczania odpadów.

W okresie objętym kontrolą:

– w 2016 r. służba celna skierowała dziewięć takich wniosków, Straż Graniczna –

⁸³ Nr 27/2017 z 17.11.2017 r. (DID.7062.5.2016.ms).

⁸⁴ Z 28.02.2018 r. (DKR-4203-9/2/17/MP).

⁸⁵ Nr 7/2018 z 19.07.2018 r.

⁸⁶ Decyzje z 13.05.2013 r.: WI.7061.4.8.2013.łt, WI.7061.4.9.2013.łt, WI.7061.4.10.2013.łt, WI.7061.4.11.2013.łt, WI.7061.4.12.2013.łt, WI.7061.4.13.2013.łt.

⁸⁷ Dotyczy przemieszczenia z 30.09.2015 r. wszczętego przez GIOŚ Zawiadomieniem z 16.11.2015 r. DKR-420.2-7/1/15/EK na podstawie art. 25 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

⁸⁸ Wszczęto 29.06.2020 r. DID.7062.2.1.2020.DP, 34 dni po stwierdzeniu nieprawidłowości oraz 10.10.2018 r. DID.7062.2.1.2018.DP - 2 miesiące po stwierdzeniu nieprawidłowości.

⁸⁹ Decyzja GIOŚ z 20.09.2018 r. DKR-4203-6/2/18/MP.

⁹⁰ W dniu 24.07.2020 r. WI.7062.2.1.2020.GA, ponad 16 miesięcy po stwierdzeniu nieprawidłowości.

⁹¹ Zawarte pomiędzy Pomorskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Komendantem Morskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Dyrektorem Izby Celnej w Gdyni, sporządzone na podstawie porozumienia z dnia 7 lutego 2007 r. pomiędzy Ministrem Finansów, Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska oraz Komendantem Głównym Straży Granicznej w celu zapewnienia efektywnego i skutecznego współdziałania w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami oraz nielegalnemu międzynarodowemu obrotowi odpadami.

- dwa wnioski; Inspektorat udzielił 11 pisemnych informacji (w sześciu przypadkach towar zakwalifikowano jako odpad);
- w 2017 r. KAS skierowała 28 takich wniosków. Inspektorat udzielił 28 pisemnych informacji (w 14 przypadkach towar zakwalifikowano jako odpad);
 - w 2018 r. KAS skierowała 35 takich wniosków. Inspektorat przeprowadził cztery oględziny oraz udzielił 35 pisemnych informacji (w 14 przypadkach towar zakwalifikowano jako odpad);
 - w 2019 r. KAS skierowała 66 takich wniosków. Inspektorat przeprowadził trzy oględziny oraz udzielił 66 pisemnych informacji (w 25 przypadkach towar zakwalifikowano jako odpad);
 - w 2020 r. KAS skierowała 19 takich wniosków. Inspektorat przeprowadził cztery oględziny oraz udzielił 19 pisemnych informacji (w ośmiu przypadkach towar zakwalifikowano jako odpad).

W okresie objętym kontrolą pracownicy Inspektoratu przeprowadzili wspólnie z:

- KAS kontrole 104 transportów odpadów, tj. 20 w 2016 r., 29 w 2017 r., 32 w 2018 r., 13 w 2019 r. i 10 w 2020 r.;
- Strażą Graniczną kontrole 82 transportów odpadów, tj. 19 w 2016 r., 28 w 2017 r., 17 w 2018 r., 11 w 2019 r. i siedem w 2020 r.;
- Inspekcją Transportu Drogowego kontrole 111 transportów odpadów, tj. 17 w 2016 r., 15 w 2017 r., 16 w 2018 r., 40 w 2019 r. i 23 w 2020 r.
- Policją kontrole 10 transportów odpadów, tj. trzy w 2019 r. i siedem w 2020 r.

Inspektorat brał rokrocznie udział w kontrolach w ramach projektu Europejskie Akcje Inspekcyjne IMPEL TFS (w latach 2016-2018 akcje były przeprowadzone w dziewięciu różnych terminach, w 2019 r. w dwóch terminach).

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy wykorzystywali wiedzę adekwatną do zakresu kontroli, uzyskaną m.in. z materiałów informacyjnych przekazywanych przez GIOŚ zawartych na stronie internetowej w zakładce transgraniczne przemieszczanie odpadów, szczególnie w zakresie zbioru przepisów i ich interpretacji. W kontrolach transportów odpadów oraz w ramach oceny towarów najczęściej korzystano z „Wytycznych Korespondentów nr 9 w sprawie przemieszczania odpadów w postaci pojazdów” oraz „Wskazówek metodycznych z dnia 3 kwietnia 2008 r. z korektami pkt 2 z dnia 15 lipca 2008 r. oraz z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie uznawania pojazdów za odpad w transgranicznych przemieszczaniu odpadów”, tj. wykorzystano je łącznie przy sporządzaniu 68 ocen (odpowiednio sześciu w 2016 r., 18 w 2017 r., 18 w 2018 r., 20 w 2019 r. i sześciu w 2020 r.). Pracownicy Inspektoratu mieli dostęp do wytycznych GIOŚ z dnia 25.07.2016 r. określających warunki przywozu do Polski odpadów w postaci paliwa alternatywnego (19 12 10).

(akta kontroli str. 779-794, 1136, 1602-1674, 1696-1705)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość:

Informacje dotyczące przestrzegania przepisów o ochronie środowiska przez prowadzących działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów Inspektorat przekazał po terminie określonym w art. 5 ust. 2 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (po upływie od jednego do sześciu dni), tj. informację⁹² na wniosek z 11.02.2016 r. przekazał 03.03.2016 r. (sześć dni po terminie), trzy informacje⁹³ na wnioski z 21.02.2017 r. przekazał 09.03.2017 r.

⁹² WI.021.1.14.2016.mm.

⁹³ WI.021.1.25.2017.mm, WI.021.1.24.2017.mm, WI.021.1.23.2017.mm.

(jeden dzień po terminie), informację⁹⁴ na wniosek z 30.01.2018 r. przekazał 02.03.2018 r. (cztery dni po terminie), a informację⁹⁵ na wniosek z 12.02.2019 r. przekazał 22.03.2019 r. (cztery dni po terminie).

Wojewódzki Inspektor wyjaśniła, że wynikało to z faktu, iż w każdym z tych przypadków przeprowadzono postępowanie kontrolne w celu uzyskania aktualnych i rzetelnych informacji. Często postępowanie kontrolne było uzależnione od dostępności podmiotu, w którym kontrola się odbyła oraz od ilości wykonywanych zadań przez Inspektora. Ponadto inspektorzy zajmujący się tymi sprawami realizowali często równocześnie kontrole planowe czy interwencyjne.

(akta kontroli str. 868-908, 949-953)

W ocenie NIK powyższe wyjaśnienia nie usprawiedliwiają braku realizacji obowiązku wynikającego z art. 5 ust 2 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, iż organy, do których zwrócono się o przedstawienie informacji, są obowiązane przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia wniosku o informację.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewódzki Inspektor dokonywał kontroli podmiotów realizujących odzysk oraz unieszkodliwianie opadów pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Przedkładał, na wniosek GIOŚ, rzetelne informacje dotyczące spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty zaangażowane w system transgranicznego przemieszczania odpadów. W niektórych przypadkach informacje te były udzielane po terminie, jednak przekroczenia wynosiły od jednego do sześciu dni. Prawidłowo prowadził postępowania egzekucyjne wobec podmiotów, na które nałożono kary pieniężne za ujawnione próby nielegalnego przemieszczania odpadów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających pociągnięcie podmiotu, który nie poinformował Wojewódzkiego Inspektora o zakresie wykonania zarządzenia pokontrolnego, do odpowiedzialności przewidzianej w art. 31a ust. 1 pkt 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.
2. Rzetelne sporządzanie zbiorczych informacji o wynikach kontroli przedsiębiorców wprowadzających baterie i akumulatory.
3. Terminowe przekazywanie GIOŚ zbiorczych informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych u przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużyтым sprzęcie.
4. Terminowe przekazywanie GIOŚ informacji o przestrzeganiu przepisów o ochronie środowiska przez prowadzących unieszkodliwianie lub odzysk odpadów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁹⁴ WI.7021.1.17.2018.MM.

⁹⁵ WI.7021.1.94.2019.MM.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 25 września 2020 r.

Kontrolerzy
Hanna Rybczyńska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Hanna Rybczyńska
podpis

Renata Jabłonowska
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Jablonowska Renata
podpis

Malcharek
p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Rafał Malcharek

Malcharek